

Порядок участі у виборах Президента України

Право голосу на виборах Президента України мають громадяни України, які на день виборів досягли вісімнадцятирічного віку.

Який порядок ознайомлення з попереднім списком виборців?

- ✓ Ознайомитися із списком виборців та перевірити правильність внесених до нього відомостей Ви маєте право у приміщенні відповідної дільничної виборчої комісії.
- ✓ Кожному виборцю дільничною виборчою комісією звичайної виборчої дільниці надсилається або доставляється в інший спосіб іменне запрошення (не пізніше як за 5 днів до дня виборів). В такому запрошенні повідомляється про включення громадянина до попереднього списку виборців відповідної виборчої дільниці.
- ✓ Якщо при ознайомленні із попереднім списком виборців Вами виявлені помилки (не включення, неправильне включення або виключення із списку виборців, наявність або відсутність відміток про постійну нездатність самостійно пересуватися тощо) Ви маєте право звернутися до відповідної дільничної виборчої комісії або безпосередньо до органу ведення Державного реєстру виборців чи суду за місцезнаходженням виборчої дільниці щодо усунення виявлених помилок.

Час протягом якого Ви можете проголосувати

- ✓ Голосування проводиться з **8 до 20 години** у день виборів та у день повторного голосування.
- ✓ На закордонних виборчих дільницях голосування проводиться за місцевим часом країни, де утворені ці дільниці.
- ✓ Дільнична виборча комісія про час і місце голосування повідомляє виборців не пізніше як за 7 днів до дня проведення виборів.

Можливе повідомлення про час і місце голосування напередодні дня виборів - у виняткових випадках, а саме тоді коли Центральною виборчою комісією не пізніше як за 10 днів до дня виборів утворюється спеціальна виборча дільниця. Вона може утворюватися у разі утворення нового стаціонарного закладу охорони здоров'я, установи виконання покарань, слідчого ізолятора чи іншого закладу (установи) з тимчасовим перебуванням виборців з обмеженими можливостями пересування, непередбаченого виходу у плавання судна під Державним Прапором України, на території військової частини (формування) за поданням відповідної окружної виборчої комісії або Міністерства оборони України.

Як повинен виглядати виборчий бюлетень?

- ✓ У виборчому бюлетені зазначається: назва та дата проведення виборів, номер територіального виборчого округу або позначення, що він є закордонним, номер виборчої дільниці, позначені місця для печатки дільничної виборчої комісії.
- ✓ Виборчий бюлетень має контрольний талон, який відокремлений лінією відриву. У ньому крім назви та дати проведення виборів, номери територіального виборчого округу або позначення, що він є закордонним, номери виборчої дільниці вносяться й позначені місця для номера, за яким виборця внесено до списку виборців на дільниці, підпису виборця, який отримує виборчий бюлетень, прізвища, ініціалів та підпису члена дільничної виборчої комісії, який видаватиме виборчий бюлетень.

- ✓ До виборчого бюлетеня в день виборів вносяться відомості в алфавітному порядку за прізвищами зареєстрованих кандидатів на пост Президента України із зазначенням прізвищ, імен, по батькові, року народження, місця проживання, місця роботи (занять), посади, партійності кандидата, суб'єкта висунення кандидата. Ліворуч напроти відомостей про кожного кандидата розташовується порожній квадрат.

Якщо Ви прийшли до виборчої дільниці

- ✓ За умови пред'явлення Вами одного із документів, що посвідчує Вашу особу та громадянство, членом дільничної виборчої комісії на підставі списку виборців по відповідній виборчій дільниці Вам видається один виборчий бюлетень для голосування.

За отримання виборчого бюлетеня Ви зобов'язані розписатись у визначеному місці на контрольному талоні виборчого бюлетеня та у списку виборців. Член дільничної виборчої комісії, який видає виборчий бюлетень, вписує свої прізвище та ініціали і також ставить підпис у визначеному місці на виборчому бюлетені та контрольному талоні.

Будь-які позначки на виборчих бюлетенях забороняються.

- ✓ Виборчий бюлетень заповнюєте особисто в кабіні (кімнаті) для таємного голосування.

УВАГА!Присутність інших осіб, здійснення фото- та відеофіксації у будь-який спосіб забороняється.

- ✓ У приміщенні для голосування можна перебувати протягом часу, необхідного для голосування.
- ✓ Якщо внаслідок фізичних вад Вам не вдається самостійно заповнити виборчий бюлетень, то маєте право з відома голови або іншого члена дільничної виборчої комісії скористатися допомогою іншого виборця, крім членів виборчої комісії, кандидатів на пост Президента України, їх довірених осіб, офіційних спостерігачів.
- ✓ У виборчому бюлетені для голосування у квадраті напроти прізвища кандидата на пост Президента України, за якого Ви голосуєте, робиться позначка "плюс" ("+") або інша, що засвідчує Ваше волевиявлення. Голосувати можна лише за одного кандидата.

УВАГА! Якщо Ви зробите більше однієї позначки або не зробите жодної, то такий бюлетень вважатиметься недійсним.

Що робити якщо Ви допустили помилку, заповнюючи бюлетень?

- ✓ У такому випадку Ви маєте право невідкладно звернутися з письмовою заявою до члена виборчої комісії, який видав Вам виборчий бюлетень, з проханням видати інший виборчий бюлетень.

Член виборчої комісії видає інший виборчий бюлетень обмінюючи його на зіпсований, про що робиться відповідна позначка в списку виборців напроти прізвища виборця і ставиться підпис.

- ✓ Зіпсований виборчий бюлетень негайно погашається як невикористаний, про що складається акт, та при підрахунку голосів він враховується як невикористаний і запаковується разом із контрольним талоном у пакет з невикористаними виборчими бюлетенями.

УВАГА! Ще одна заміна невірно заповненого виборчого бюлетеня не допускається.

Що робити із заповненим бюлетенем?

- ✓ Заповнений бюлетень слід кинути безпосередньо до виборчої скриньки одразу після його заповнення. Вносити його за межі дільниці заборонено і за такі дії Вас можуть притягнути до кримінальної відповідальності (згідно ч.4. ст. 158 Кримінального кодексу України - штраф від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеження волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до двох років).
- ✓ Якщо внаслідок фізичних вад Ви не можете самостійно опустити бюлетень до виборчої скриньки, то маєте право з відома голови або іншого члена дільничної виборчої комісії доручити зробити це іншій особі у своїй присутності, крім членів виборчої комісії, кандидатів на пост Президента України, їх довірених осіб, офіційних спостерігачів.

Яким чином можна проголосувати, якщо Ви не можете прибути на виборчу дільницю?

- ✓ Якщо Ви за віком, у зв'язку з інвалідністю чи за станом здоров'я не можете самостійно пересуватись і не можете прибути для голосування до приміщення виборчої дільниці, де Ви включені до списку виборців, то Вам надається право звернутися з письмовою заявою до дільничної виборчої комісії з проханням забезпечити Вам голосування за межами приміщення для голосування (за місцем Вашого перебування).
- ✓ Якщо Ви тимчасово не можете самостійно пересуватись і не можете прибути для голосування до приміщення виборчої дільниці, де Ви включені до списку виборців, то Вам надається право звернутися з письмовою заявою до дільничної виборчої комісії з проханням забезпечити голосування за місцем Вашого перебування і вказуєте адресу. Така заява разом з довідкою медичної установи про стан здоров'я подається не пізніше 20 години останньої п'ятниці перед днем виборів і реєструється дільничною виборчою комісією в окремому журналі, де зазначаються день і час її надходження, прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання (місце перебування) виборця.
- ✓ Голосування за межами приміщення для голосування організують не менш як три члени дільничної виборчої комісії, визначені виборчою комісією. Голосування організовується таким чином, щоб була змога проголосувати не пізніш як за годину до закінчення голосування.

**Головний спеціаліст відділу правової роботи,
правової освіти, реєстрації нормативно-правових актів
та систематизації Головного управління юстиції
в Івано-Франківській області
Шумська Катерина Іванівна**